

Johann Heinrich Pestalozzi

1746 - 1827

Spoločnosť v období

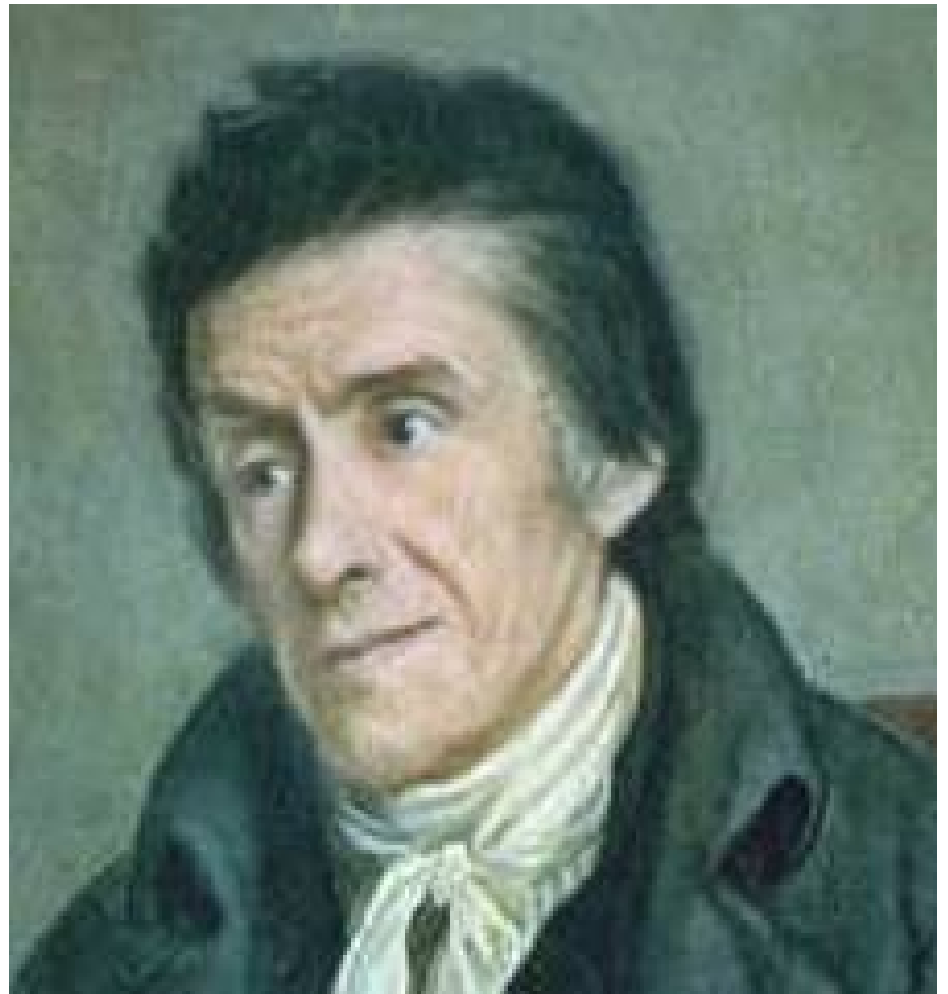
19. storočia

- Etapa veľkých ekonomických, sociálnych a politických premien v Európe i ostatných kontinentoch
- Rozvoj podnikania, priemyslu a obchodu
- Zvyšuje sa počet obyvateľstva, ktoré sa rýchlo koncentruje do rozvíjajúcich miest.
- Presadzujú sa nové požiadavky na výchovu a vzdelanie. Rozvíja sa sieť školských i mimoškolských zariadení

Spoločnosť v 19.storočí vo Švajčiarsku

- Vo feudálnom Švajčiarsku sa od 2.polovice 18.storočia začínajú rozvíjať kapitalistické vzťahy
- Bieda chudobného roľníctva sa zhoršuje. Deti začínajú pracovať v továrňach a manufaktúrach
- Pod vplyvom francúzskeho osvietenstva premýšľa švajčiarska pokroková spoločnosť, ku ktorej patrí aj Pestalozzi, ako chudobným pomôcť

Forrester;

Biografia

- Narodil sa r 1746 vo Švajčiarsku v Zürichu. Otec skoro zomrel. Vychovávala ho matka s gazdinou. Študoval teológiu a právo. Štúdiá predčasne ukončil a začal študovať poľnohospodárstvo.
- Pobýval i u svojho dedka na dedine, kde spoznal ťažké životné pomery vidieckeho ľudu
- Mal túžby pomáhať chudobným

- V roku 1767 sa oženil s o 8 rokov staršou ženou i napriek odporu jej otca
- Vo svojom živote niekoľkokrát čelil finančným krachom, pretože všetky peniaze vkladal do zakladania sirotincov
- Zomrel r 1827 v Bruggy. Príčinou smrti mu boli depresie spôsobené ťažkými životnými situáciami a zadlžením.
- Náhrobok: **"Všetko pre iných, nič pre seba."**

- Radí sa medzi najvýznamnejšieho vychovávateľa 18. a 19. storočia.
- Prezýva sa "Vychovávateľ veľkého srdca,,
- Už počas štúdií čítal fr. aj nemecké diela filozofov, hlavne diela od Rosseaua. Bol jeho pokračovateľom. Prijímal jeho nápady a myšlienky a naďalej ich rozvíjal, ale zároveň sa od nich čiastočne dištancoval.
- Zaujímal sa o riešenie akútneho problému prekonania biedy a utrpenia najchudobnejších ľudí , hlavne sirôt

Úmysly a činy

- Vytvoril koncepciu tzv. industriálnej výchovy, ktorá mala zaručiť, aby sa deti naučili praktickým zručnostiam vďaka ktorým by neboli odkázané na almužny, ale boli sebestačné

Neuhof

- V roku 1768 zakúpil pozemok (Neuhof).
- Chcel tu vybudovať vzorové hospodárstvo, kde by učil poľnohospodárov pokrokovým metódam
- Projekt skrachoval

- Po neúspechu Neuhof premenil v roku 1774 na Ústav pre výchovu chudobných, žobravých detí

- Rodinné prostredie, elementárne vzdelanie (čítať, písať)

Stanz

- V roku 1798 bola vo Švajčiarsku vyhlásená Helvétska republika.
- Pestalozzi bol k dispozícií novej vláde a prejavil želanie pracovať ako učiteľ
- Bol poverený organizovaním starostlivosti o osirelé deti v Stanz.
- V bývalom kláštore zriadil útulok pre deti v zlom telesnom a duševnom stave (cez 80 detí, 5-10 rokov). Nadväzuje na svoju výchovnú prácu z Neuhof. V roku 1799 útulok zrušený.

Burgdorf

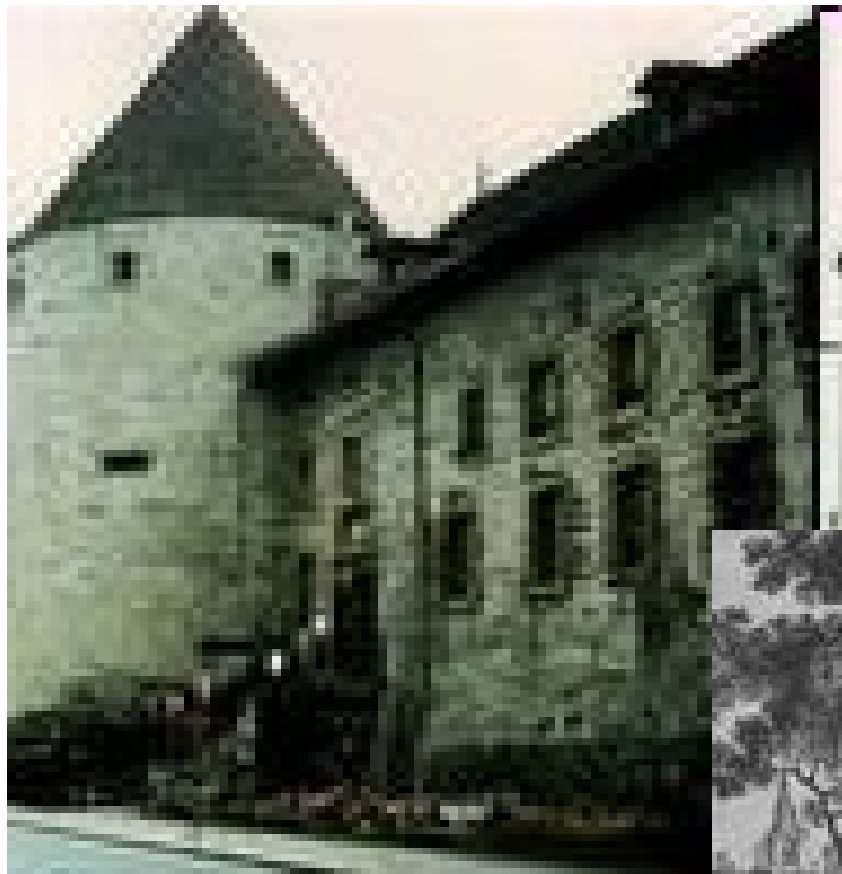
- V r 1800 dostáva k dispozícii zámok v Burgdorf, aby v ňom založil výchovný ústav a tiež oddelenie pre prípravu učiteľov
Neexistovalo tam žiadne rozvrhnutie tried ani učiva.
- Žiaci pracovali v skupinách podľa nadania a záujmu, vyučovali sa aj vzájomne.
Miesto učebníc mali na stene diagramy s abecedou.
- Po rozpade Helvétskej republiky vyzvala vláda Pestalozziho, aby Burgdorf opustil

Yverdon

- V roku 1805 presídlil do Yverdon, kde na starom zámku vybudoval výchovný ústav pre chovancov zo zámožných rodín, často i z cudziny (70 – 150 chovancov)
- Prívetivosť, hry, telesné cviky.
- V ústave bola SŠ a učiteľský seminár, kde boli pripravovaní kandidáti učiteľstva.
- Pri ústave bol následne zriadený penzión pre výchovu dievčat z lepších rodín
- Ústav začal po desiatich rokoch upadať, nakoniec

- Po zániku jeho inštitútu v Yverdon sa Pestalozzi vracia do Neuhof, kde chcel znovu zriadiť Ústav pre výchovu chudobných, žobravých detí
- Než však stihol Ústav zrealizovať 17.2. 1827 zomiera ako 81 ročný v Brug.

Diela

- Večer poustevníkův (1780) - pedagogické názory na výchovu a vzdelanie . Všetkým ľuďom má byť dané najprv všeobecné vzdelanie, až potom odborný výcvik. Najväčší význam má mať rodina, obec a potom spoločnosť.
- Linhart a Gertrúda (1781) - pedagogický román o tom, ako by sa mal utvárať život roľníkov. Opisuje v ňom napríklad ako deti priadli a pritom ich Gertrúda učila básne. Román mal veľký úspech.

- Ako Gertrúda svoje deti vyučuje (1801) - román, v ktorom sú zhrnuté Pestalozziho doterajšie pedagogické skúsenosti. Opisuje život poľnohospodárske rodiny prirodzenú výchovu detí v rodinných podmienkach. Dielo nadväzuje na Rousseauova Emila- široké medzinárodné uznanie
- Abeceda názorov
- Kniha matiek

Pedagogické zásady

- Láska k dieťaťu
- Snaha o zlepšenie života najchudobnejším ľuďom

Vyučovacie zásady a metódy

- Kládie dôraz na :
  - a) Zmyslové vnímanie
  - b) Názorné vyučovanie
  - c) Formálne vzdelávanie
  - d) Systematickosť vo vyučovaní
  - e) Sústavnosť, postupnosť, veková primeranosť
- □ Cieľom je človek harmonicky vzdelaný
(rovnomerný telesný, duševný, mravný vývoj)

- □ Výsledkom je človek s rozvinutými schopnosťami

- Domnieval sa, že výchovou a vzdelaním sa nezmení spoločenské rozvrstvenie.
- Vyučovanie spája s remeselnou a poľnohospodárskou prácou (chudobní sú určení k manuálnej práci)- príprava pre budúce zamestnanie
- Výchovu považuje za sociálnu povinnosť štátu

Elementárne vzdelanie

- Kritizoval súčasnú školu pre mechanické učenie a pre dogmatickosť
- Učenie má vychádzať z ľudskej prirodzenosti, má smerovať od názorného zmyslového vnímania k objasneniu pojmov a na rozvíjanie myslenia
- Preto stanovil 3 základné prvky, elementy poznania :
slovo, číslo, tvar

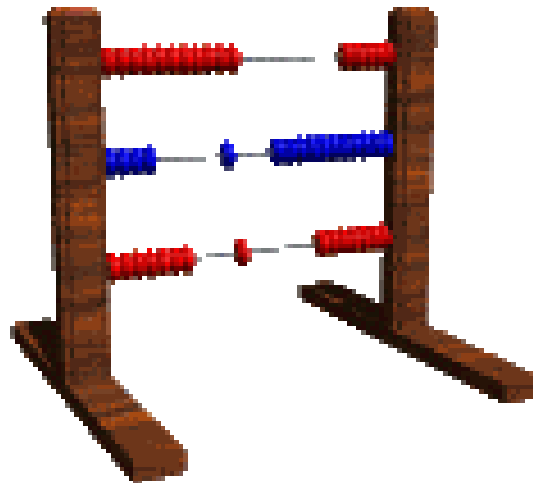
- Podstatou elementárneho vyučovania je teda naučiť deti počítať, merať a ovládať reč
- Vyučovanie a výchova by mali byť založené na pozorovaní, teda rozlišovania podstatného od vedľajšieho porovnávať, zovšeobecňovať = vnímať zmyslami
- Vyučovať pozvoľna , nové učivo vykladať až po tom čo si deti dobre osvojili predchádzajúce učivo

Metodiky

- Pestalozzi položil základy na vypracovanie metodík jednotlivých predmetov
- Metodika materského jazyka - založil ju na rozvoji reči dieťaťa
  - a) Najprv zoznamovať s hláskami=rozvoj slovnej zásoby
  - b) Nakoniec si osvojuje gramatiku , potom sa ešte len začína učiť písať
  - c) Tvary písmen – najprv samohlásky potom spoluhlásky = slabiky = slova

- Zaslúžil sa o rozvoj hláskovej metódy , zaviedol pomôcky pre učenie písania
- Jazykové vyučovanie spájal s vecným učením (osvojovanie poznatkov z prírody , zemepisu, dejepisu spájal aj s učením o tvaroch , meranie, kreslenie, písanie)

- Vyučovanie zemepisu – postupovať od najbližšieho okolia dieťaťa k predstave o celej zemi
- Počty - pozornosť venoval pomôckam (nástenné jednotkové a zlomkové počítadlo)

- Výchova v rodine

- Láskavý vzťah rodičov k dieťaťu

- Matka je najlepší vychovávateľ

- Matka má rozvíjať telesnú silu, duševné vlohy, vychovávať dieťa k láske k ľuďom , pracovné návyky, základné vedomosti

- Obraz ideálnej matky popísal v románe Linhart a Gertrúda

Ďakujem za pozornosť !

Katarína

Haffnerová